

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cursus Biennalis Studii Canonici, Sive Succincta Et
Methodica Sacrorum Canonum Explanatio**

Engelhard, Johann Martin

Moguntiae, 1700

Titvlvs XII. De Homicidio voluntario vel casuali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63255](#)

QUÆRES 2. Quæ sint pœnæ exponentium? Respond. Pater filum & dominus servum exponentes, potestatem patriam in quantum sibi favorabilis est amittunt, & insuper ut homicidæ transulantur e. si expositus dicitur. 87. l. 2. cod. de agnosc. Et alio. liber. l. 1. §. pœnae ff. eod.

TITVLVS XII.

De

Homicidio voluntario vel casuali.

QUÆRES 1. Quid sit homicidium & quætuplex? Respond. Homicidium est violentia exanimatio corporis humani ab hominè facta. estque duplex voluntarium & casuale, voluntarium dicitur, quod in se intenditur, idque vel directè, ut si quis aliū aggrediatur gladio ex proposito & intentione occidendi; vel indirectè ponendo, causam propinquam, ex qua mōts certè fecututa potuit prævideri, et si causam ponens id non intenderit; ut si ex gravi percussione fœminæ sequatur abortus, vel sclopo in locum hominibus frequenter exploso occidatur homo. casuale dicitur quod accedit præter intentionem occidentis.

Voluntarium, aliud est *justum*, aliud *injustum*. Justum est quod licet committitur, vel a privato ad necessariam vitæ lux defensionem aggressorem occidente; vel auctoritate publicâ in bello justo, vel etiam judicio criminali. Injustum est quod fit illicet, videlicet contra prohibitionem legis naturalis, divinæ vel humanæ.

QUÆRES 2. Quæ sit pœna in homicidas?

statu-

statuta? Respond. Homicidæ de Iure Civili olim per *I. Corneliam de Sicariis* factâ omnium bonorum confiscatione deportabantur in Insulam; hodie autem juxta ordinationem criminalem Caroli V. 12. morte plectuntur. Iure Canonico homicida laici sint, incurruunt excommunicationem sententie ferendæ. *can. itaque cap. 24. quæst. 3.* Clerici autem Ab officio & beneficio sunt deponendi. *cap. 6. s. fin. b. t.* & in arctum Monasterium detrudendi, cui penæ hodie carceres vel triremes successerunt. Sitamen homicidium reiteretur gravius puniendi & contraria sæculari tradendi essent juxta *cap. 10. de iudicio* 2. *Clericis* homicidis beneficia Ecclesiastica conferri prohibentur, à *Trid. sej. 14 cap. 2.* 3. Incurruunt irregularitatem, ita ut etiam si homicidium esset occultum etiam post pœnitentiam peractam, ordine suscipere, & in suscepis ministrare nequeant. *cap. 6. b. t.* & *cap. 21. de accusatione.* Similis irregularitas incurrit per procriptionem abortus si sc̄tus jam fuit animatus *c. 20. b. t.* quod ex communi medicorum sensu de masculo 40. de fœmellâ 80. die a conceptione præsumitur; Imò & per voluntariam mutilationem tam sui quam alterius. *can. qui partur dist. 55.* Si videlicet amputetur membrum corporis peculiarem & ab aliis membris distinctam habent functionem, cujusmodi sunt manus, pes, oculus, nares, auris, lingua, & similia.

QUÆRES 3. An ad incurrendam irregularitatem requiratur, ut quis per se ipsum mutilet, vel occidat? Respond. Negat. sed sufficit si id faciat par alium, ut habet regula 72. in 6. unde eam incurrit: 1. Mandans, si mandato intimato homicidium sit secutum. *c. fin. b. t. in 6.* quod verum est etiamsi

etiam si ante patratam cædem mandatum fuisset revocatum, revocatione tamen mandatario nondum insinuata, quia quidquid iste agit, nomine mandantis facit, qui proinde est causa Moralis homicidii subsecuti. 2. Consulens, id est, qui rationibus alium ad occisionem vel mutilationem inducit *cap. 6. s. qui vero & s. fin. b. 2.* 3. Consentiens, non qualunque consensu, sed tali, qui efficaciter in cædem influat, v. gr. si quis occisori cooperetur, vel ei animum & robur addat, vel suo nomine live ad se vindicandum occidere volentis propositum approbet. ab hac tamen irregularitatis pœnâ immunes erunt homicidium ratum habentes; quia irregularitas non incurrit nisi per concursum ad cædem; ratihabentes autem hoc ipso, quod saepius homicidio jam patrato superveniant, concurrere dici non possunt; & licet excommunicentur, *cap. cum quis. de sent. excommun. in 6.* non tamen sunt irregulares, cum pœna non incurritur nisi in casibus à lute expressis.

Dices ratihabitio æquiparatur mandato *cap. 10. de R. J in 6.* Ergo si Mandatarius fiat irregularis, etiam ratihabens fiet. Resp. Æquiparatur quoad culpam Concedo, quoad pœnam Juris Nego.

QVÆRES 4. An incurritur irregularitas per homicidium etiam justum? Resp Distingu. homicidium justum vel fit auctoritate publica videlicet in bello justo, & judicio criminali, vel auctoritate privatâ ad sui defensionem; si auctoritate privatâ subdistinguuntur, vel enim fuit observatum moderamen inculpatæ tutelæ, id est justæ defensionis limites non excedendo, & occidens non fiet irregularis, secus si dictum moderamen omiserit. Si fiat auctoritate publicâ,

Ii 2

v. g.

v.gr. vi sententiæ judicialis, convenit inter omnes quod irregularares fiant, **Judex** cum assessoribus reum **condemnans**, **actor accusans**, **advocatus**, **testes**, **ministri justitiae** & alii similes ad terendam sententiam, vel ejus executionem concurrentes. per tex-
tum *can. l. dist. 51. can. his actibus c.23. q.8. cap. Clericis*
cap. sententiam ne Clerici vel Monachi. Ratio autem
movens canones ad introducendam irregularitatem
ex homicidio etiam justo, est defectus mansuetudi-
nis, sive perfectæ lenitatis, cum indecens videatur
ut is personam Christi mitissimi, repræsentet, qui
aliorum sanguinem voluntarie fudit.

QUÆRES 5. An irregularis fiat occidens
invasorem, si fugiendo mortem evitare potuisse?
Non obstante distinctione quam quidam intet ple-
beos & nobiles ex cogitant, hos ab irregularitate ex-
cusantes, eò quod nobili turpis sit fuga, non item
plebeo, **Respond.** Tales sive nobiles fuerint, sive
plebei, absolute irregularares fieri, prout habet glo-
sa in *Clement. unib. t. & docet barbosa ibid. num. 2;*
quod ipsum ex cit. clementinæ verbis manifestè col-
ligitur; ait enim eos tantum irregularares non fieri qui
vitam aliter servare non potuerint, nisi occidendo
invasorem; Ergo si fugiendo servare potuissent,
irregularares fient.

QUÆRES 6. An etiam ex homicidio casu-
ali oriatur irregularitas? **Resp.** Distinguendo duos
casus vel enim casualliter occidens dedit operam rei
licitæ vel illicitæ? Si licitæ, subdistinguo, vel adhi-
buit debitam diligentiam ad præcavendum homici-
dium & non fiet irregularis *cap. 23. Et fin. h.t. vel di-*
dilectum debitam omisit & tunc irregularitatem
contrahet, ex cap. continetur b.t. & ex cap. 7. Et fin.
b.t. in

b t. in 6. Quod si verò rei illicitæ operam dederit, adhibitā tamen ad præcavendum homicidium diligētrā debitā, dubium est inter Doctores an talis secuto homicidio pro irregulari habendus sit? Quidam affirmant talem ab solutè pro irregulari habendum moti auctoritate cap. tua nos h. t. cap. 9. ne Clerici vel Monachi. Ubi irregulares pronuntiantur, qui operam rei etiam licitæ dantes debitā diligentia adhibitā homicidium patrārunt; Ergo à potiori qui rem faciens illicitam occidit. Alii econtra distinguunt, & irregularem pronuntiant eum, qui per actionem ex se illicitam vel saltem valdè periculosam & facile induxit mortis, alium occidit, licet omnem diligentiam adhibuerit, qualis. actio est v. gr. exercitium chirurgiæ, &c. Eum autem qui per actionem ex se non ita periculosam nec facile mortis causativam occidit, si debitam adhibuerit diligentiam ab irregularitate excusat; Sic Clericus venationi insitens, si hominem pro fera occiderit, irregularis minime erit; quæ ultima sententia est verior; prior autem juri conformior.

TITULUS XIII,

De

Torneamentis.

QUÆRES. Quid sint Torneamenta, & an licita sint necne? Respond. Torneamenta sunt certæ feriæ, in quibus milites ex condicione conveniunt, & ad ostentationem virium suarum & audaciæ congregati solent, cap. I. h. t. prout

li 3

olim